

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 1 (15) noiembrie 2020: noi detalii privind desfășurarea scrutinului

15 noiembrie 2020

Ora: 14:00

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 (15) noiembrie 2020 constată că din **totalul de 337 de semnalări raportate** de către observatorii Promo-LEX până la 14:00, de către echipa centrală a Misiunii Promo-LEX **au fost prelucrate 221**, dintre care în **prezentul comunicat sunt incluse 159 de incidente**.

Pentru turul întâi al alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020 MO Promo-LEX, la 14.00 erau constatate **326 de semnalări**, dintre care de către echipa centrală a Misiunii Promo-LEX **au fost prelucrate 196**, iar în **comunicatul de la 14.00 erau incluse 161 de incidente**.

Noi detalii privind desfășurarea scrutinului:

Misiunea Promo-LEX de observare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 (15) noiembrie 2020 constată,

Intimidarea observatorilor sau obstrucționarea procesului de observare liberă în secția de votare – 3 cazuri.

- **SV 1/196 Chișinău, Rîșcani.** Președintele BESV i-a spus observatorului că nu are voie să facă poze în secția de votare.
- **SV 16/1 Edineț, Edineț.** Observatorul Promo-LEX a fost insultat și muștrat de către președintele BESV. Motivul este raportarea de către observator a unei situații de incident.
- **Brînzeni, Edineț.** La ora 11.45, la Spitalul psihoneurologic din s. Brînzeni a fost interzis accesul pentru observatorul Promo-LEX. Deși observatorul a fost echipat cu mănuși, mască și vizieră, nu i s-a permis accesul dat fiind faptul că nu avea costumul de protecție. Angajații instituției au zis că în incinta spitalului este un posibil caz de Covid-19. Cu toate acestea membrii BESV și observatorii celor doi candidați cu intrat în spital cu urna mobilă.

Cazuri de oferire alegătorilor a recompenselor bănești – 1 caz.

- **Regiunea transnistreană, mun. Bender.** Observatorii Promo-LEX au identificat situația când alegătorii din regiunea transnistreană după ce au votat se îndreaptă către raionul "BAM" al mun. Bender, lângă magazinul Hermes. Acolo, la prezentarea fișei de însoțire al buletinului de identitate cu ștampila specială aplicată pentru alegerile prezidențiale sunt remunerați cu suma de 400 lei. Pentru aceasta ei trebuie să semneze într-o listă de evidență. Conform celor observate, sunt achitați doar persoanele care s-au înscris prealabil înainte de vot. Potrivit doamnei responsabile de completarea listei, ea trebuie să prezinte darea de seamă pentru banii repartizați.

Zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor în perimetrul de 100 m al secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 11 cazuri.

- **SV 37/37, regiunea transnistreană, Rezina.** Un alegător s-a apropiat de observator cu solicitarea de a primi banii pentru votul său. Acesta a declarat că a auzit că la SV deschise pentru alegătorii din regiunea transnistreană se oferă câte 800 lei.
- **SV 37/37, Regiunea Transnistreană.** La ora 09.47, doi alegători discutau despre faptul că trebuie să se prezinte și să raporteze la „Uzina” despre faptul că au votat. Acești alegători se aflau în două automobile în care se mai aflau alte patru persoane.
- **SV 15/010, Dubăsari, Molovata Nouă.** În proximitatea SV, șoferii automobilelor cu numerele de înmatriculare transnistrene discută de spre faptul că primesc câte 100 de lei pentru fiecare navetă făcută din regiunea transnistreană până la SV.
- **SV 24/028, Ocnița, Mihalaseni.** Mai multe persoane l-au informat pe observator că la cafeneaua de lângă SV alegătorilor se dau bani după ce aceștia ar fi votat pentru un concurent.
- **SV 15/005 Dubăsari, Coșnița.** La ora 10.45 după ce un alegător a votat, s-a apropiat de un observator/reprezentant al unui concurent electoral ca să întrebe ce o să-i ofere.
- **SV 37/19, Căușeni, Fîrlădeni.** Alegătorii din regiunea transnistreană, în discuții cu alți alegători, au declarat că li se promite câte 700 lei pentru a vot în favoarea unui candidat.
- **SV 37, Căușeni, Hagimus.** Potrivit observatorului, un alegător din regiunea transnistreană a fost remunerat cu 200 ruble transnistrene pentru că a votat pentru un candidat.
- **SV 37/3 Regiunea transnistreană, Anenii Noi.** În incinta SV alegătorii discută că la ieșirea din secție se împart pungi.
- **SV 31/021, Șoldănești, Mihuleni.** La intrarea în SV, în jurul orei 11.30, două grupe de cca. 4-5 persoane, îndemnau alegătorii să voteze pentru un candid. Ulterior, observatorul a văzut cum două persoane au primit câte 400 lei în bancnote de 200 lei. Când observatorul a încercat să se apropie de aceste persoane, ele au plecat.
- **SV 37/26 Regiunea transnistreană, Dubăsari, Coșnița.** Din informația obținută de observatorul Promo-LEX în urma discuțiilor cu localnicii, alegătorii din regiunea transnistreană primesc câte 40 de dolari pentru exercitarea dreptului la vot în favoarea unui candidat și 10 dolari pentru fiecare șofer care transportă alegători.
- **Regiunea transnistreană, Cocieri.** La ora 10.00, în proximitatea SV, după ce au votat, doi alegători discutau între ei despre lista în care urmează a fi incluși ca să fie plătiți. Nu se cunoaște cine urmează să ofere alegătorilor recompensele bănești.

Transportarea organizată a alegătorilor (autocare, microbuze sau alte unități de transport care în mod normal nu ar avea ce căuta în preajmă) – 22 cazuri.

- **SV 37/18 Regiunea transnistreană, s. Copanca.** În jurul orei 08.15, poliția a oprit un Mercedes Sprinter de culoare neagră cu număr de identificare Φ097HT. În mijlocul de transport au fost identificate 9 persoane din regiunea transnistreană care mergeau la SV. În acest sens, a fost întocmit un proces-verbal.
- **SV 27/25, Rîșcani, Hiliuți.** Membrii BESV au fost informați că în apropierea SV o persoană face agitație electorală. La deplasarea la fața locului, persoana menționată a comunicat membrului BESV că nu face agitație electorală, ci aduce organizat alegătorii. La remarca membrului BESV precum că transportarea organizată a alegătorilor este interzisă, persoana respectivă a declarat că nu acceptă indicații și face ceea ce consideră de cuviință. Automobilul implicat în situația respectivă (nr. înmatriculare - SDS 331) este cu 8 locuri. După intervenția polițistului, prezent la fata locului, persoana a plecat din preajma SV.
- **SV 9/35 Călărași, Sadova.** Începând cu ora 7.00, în mod organizat se transportă de către câteva automobile persoane pentru a vota. Aceștia sunt lăsați la 100 m de SV, iar după ce votează sunt transportați tot ce către acele automobile. Într-un automobil sunt transportați circa 2-3 persoane. Un automobil aparține unui reprezentant cu drept de vot, din partea unui partid, model Skoda Kodiaq nr. BWW 636, de culoare neagră. De dimineață până în prezent a fost văzută de aproximativ 4-5 ori. Un alt automobil era de model Volkswagen Caddy, nr. CLAS 090, de culoare albă.
- **SV 11/26, Cimișlia, Hîrtop.** A fost observată o persoană care transporta organizat alegătorii (a fost observată efectuarea a 3-4 ture, la fiecare 30 minute, nr. de înmatriculare PRT 937). Persoana a fost identificată ca fiind afiliat unu concurent. În jurul orei 11, s-a apropiat polițistul, care a sesizat cazul.

- **SV 10/32, Căușeni, Hagimus.** În jurul orei 11, în fața SV a staționat un automobil de model Toyota, cu nr. de înmatriculare A981Ha, din care au coborât circa 7-8 persoane din regiunea transnistreană. Membrii BESV i-au redirecționat către o altă SV.
- **SV 9/35 Călărași, Sadova.** La 10.30, lângă SV, în perimetru de până la 100 m, o mașină de model Audi, de culoare neagră cu nr. QMK 322 transportă persoane. Acest automobil a fost observat de aproximativ 3 ori, de fiecare dată aducând circa 2 persoane.
- **SV 37/019, Regiunea transnistreană.** Alegătorii din regiunea transnistreană sunt aduși în mod organizat, cu automobile personale și cu taxi. Fiecare mașină aduce câte 3-4 persoane. Automobilele care au fost observate sunt: Seat de culoare sură cu număr de înmatriculare A739HA, Lada de culoare verde număr de înmatriculare A548AX, Renault de culoare verde închis cu număr de înmatriculare A457HB, Volkswagen T4 de culoare albă cu număr de înmatriculare T885MT, Audi de culoare sură cu număr de înmatriculare A103HE.
- **SV 09/014, Călărași, Dereneu.** Alegătorii sunt transportați organizat cu un microbuz Ford Tranzit, număr de înmatriculare DVI 073. Microbuzul care face periodic naveta. Alegătorii sunt aduși din satul alăturat la indicația primarului localității. Alegătorii sunt îndemnați să îl voteze un candidat.
- **SV 37, regiunea transnistreană.** Un flux mare de automobile, mai mult de 50 de automobile, majoritatea cu numere de înmatriculare din Regiunea Transnistreană au fost observate în proximitatea a două secții de votare. Conform observațiilor, în fiecare mașină au fost câte 3-4 alegători.
- **SV 11/026, Cimișlia, Hîrtop.** Un Mercedes Sprinter cu număr de înmatriculare IRT937 a fost observat cum aduce organizat de cca. 4 ori câte 3-4 persoane la SV. Proprietarul automobilului a spus că așa aduce lucrătorii care lucrează la ferma acestuia.
- **SV 37/29, Regiunea transnistreană, Dubăsari, Dorotcaia.** La SV sunt transportați în mod organizat alegătorii din regiunea transnistreană cu automobilul VW B428BK. Automobilul a fost observat de 2 ori, transportând câte 3 persoane.
- **SV 37/33 Regiunea transnistreană, Florești, Sănătăuca.** În timp scurt (20 min) a venit simultan un număr mare de alegători, cca 100, din regiunea transnistreană.
- **SV 37/37, Rezina.** Automobilul Mercedes P998CT, transportă organizat alegătorii, de cel puțin două ori.
- **Regiunea transnistreană.** La Bender, șoferii din cadrul „ДООАФ” au fost mobilizați pentru a vota, dar și pentru a aduce alegătorii la SV din Fîrladeni și Hagimus.
- **SV 37/18 și 37/17, regiunea transnistreană, Căușeni, Copanca.** Sunt transportați organizat alegătorii din regiunea transnistreană cu automobile Jigului C688YT, Mercedes C 253EM, A386EK, CAL 386.
- **SV 37/42 regiunea transnistreană, Ștefan Vodă, Răscăieți.** Sunt transportați organizat alegătorii din regiunea transnistreană a câte 5 persoane în automobile personale.
- **SV 37/19, Căușeni, Fîrlădeni.** Sunt transportați organizat alegătorii din regiunea transnistreană cu automobilele: VW ZJC 085; Opel A554CK; Mercedes A578HA.
- **SV 37/31 regiunea transnistreană, Dubăsari, Ustia.** Sunt transportați organizat alegătorii din regiunea transnistreană a câte 2-3 persoane în automobile personale.
- **SV 37/17, regiunea transnistreană, Căușeni, Copanca.** Sunt transportați organizat alegătorii din regiunea transnistreană de mai multe ori cu automobil model жигули C688HE.
- **SV 1/104 Chișinău, Buiucani.** Un automobil de model Mercedes Benz, numărul de înmatriculare C SS 220 a adus aproximativ 5 persoane de vârstă a treia la secția de votare.
- **SV 37/3 Regiunea transnistreană, Anenii Noi.** La SV în mod organizat sunt aduși persoane din regiunea transnistreană cu automobilul de culoare surie, cu numere de înmatriculare B457BH. Automobilul a fost observat de 2 ori, transportând câte 3 persoane.
- **SV 37/019, Regiunea Transnistreană.** În jurul orei 13.00, la SV 019 sunt aduși alegători din regiunea transnistreană în mod organizat cu ajutorul următoarelor automobile: Mercedes A619ET; VWA177HA; Peugeot T 030 HO; VW A675CX; Fiat T400AT; VW A139CP; Ford A8109EK; Fiat A739HA; Nissan A932EP VW a918CM; Mercedes Vito ZJE 777.

Obstrucționarea accesului pentru alegători și/sau transportul organizat la secțiile de votare pentru regiunea transnistreană – 1 caz.

- **Regiunea Transnistreană, Florești, s. Sănătăuca.** În jurul orei 06.40, pe traseul spre SV au fost împrăștiți ghimpți metalici/cuie pentru a tergiversa traficul din regiunea transnistreană. Nu au fost identificate persoanele care au săvârșit acest fapt. Ca urmare, un automobil al poliției și-a spart roata.

Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat) – 15 cazuri.

- **SV 18/026 Florești, Cunicea.** Până la 9.30, 3 persoane (1 persoană -ora 8.00) (2 persoane 8.20 -8.30) s-au prezentat la SV dar nu a fost găsite în sistemul SIAS Alegeri, dar se regăseau în listele electorale de bază. Conform SIASA, alegătorii respectivi urmau să voteze la altă SV din aceeași localitate. Alegătorii au votat fără să fie incluși în sistemul SIAS Alegeri. Președintele BESV a spus că pot să voteze dacă sunt în listele electorale de bază.
- **SV 1/114 Chișinău, Centru.** Un membru BESV nu a putut să voteze fiindcă în SIAS Alegeri arăta că a votat la ora 9:15. Președintele BESV a anunțat CEC.
- **SV 27/25, Rîșcani, Hiliuți.** În intervalul 8.30-8.40 nu a funcționat SIAS Alegeri, din care cauză trei alegători au fost înregistrați pe suport de hârtie. Deficiența a fost remediată.
- **SV 10/42, Căușeni, Tănătari.** În jurul orei 08:80, timp de 10 minute, a dispărut conexiunea la internet.
- **SV 12/37, Criuleni, Slobozia Dușca.** În incinta SV lucrează doar un calculator. La al doilea calculator nu este conexiune la internet. Specialiștii încearcă să remedieze problema.
- **SV 1/298, Chișinău, Trușeni.** La ora 07.00, timp de aproximativ 10 minute, nu a fost conexiune la internet, din care cauză alegătorii nu au avut posibilitatea să voteze.
- **SV 10/5, Căușeni.** Aproximativ 37 minute, un calculator nu a avut conexiune la SIAS "Alegeri".
- **SV 32/29, Ștefan Vodă, Talmază.** În SV nu este internet și sunt dificultăți în lucrul cu program al operatorilor. Operatorii s-au conectat la alte surse, însă conexiunea la internet nu este calitativă și periodic dispare.
- **SV 11/26, Cimișlia, Hîrtop.** În intervalul 9:45 – 10:10, în SV s-a întrerupt conexiunea la internet. În rezultat, alegătorii au fost înscrși manual în liste.
- **SV 37/6 Regiunea transnistreană, Anenii Noi, Gura Bâcului.** La un calculator timp de 10 minute a fost problematică conexiunea la internet. Rețeaua a fost restabilită.
- **SV 01/034, Chișinău, Botanica.** În intervalul 07.00 - 07.20 programul SIAS nu a funcționat. Operatorii au notat datele alegătorilor pe suport de hârtie, iar ulterior le-au introdus manual.
- **SV 01/038, Chișinău, Botanica.** Începând cu ora 7.00, pe parcursul a cca. 20 de minute operatorii nu au avut acces în programul SIAS Alegeri datorită conexiunii deficitare la internet.
- **SV 18/026 Florești, Cunicea.** De dimineață până la 12.40 au votat 8 persoane care se regăseau în listele de bază dar nu se regăseau în listele sistemului SIAS alegeri pentru SV respectivă. Persoanele votau dar nu erau introduse în sistem.
- **SV 36/6, UTAG, Comrat.** Un alegător nu a fost identificat nici în SIAS Alegeri, nici în listele de baza. I s-a permis să voteze pe listele suplimentare.
- **SV 1/339 Federația Rusă, Surgut Hanti-Mansiisk.** La ora 10.35 SIAS Alegeri a încetat să funcționeze pe o perioadă de 30 min.

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta secției de votare sau în raza de 100 m – 8 cazuri

- **SV 18/063, Florești, Temeleuți.** În incinta SV se afla o persoană neautorizată. Persoana în cauză susține că este observator din partea unui concurent, totuși nu a prezentat acreditarea / legitimația. Președintele BESV a permis persoanei să asiste la procesul de votare argumentând că aceasta a fost acreditată din turul I.
- **SV 18/015, Florești, Ciripcău.** La cca. 20 de metri de la SV, se afla un automobil de marca Ford de culoare sur-metalic cu numărul de înmatriculare IS 13 YAA, în care se află un susținător al unui candidat. Acesta monitorizează alegătorii care merg la vot. Persoana în cauză nu are acreditare.
- **SV 37/3 Regiunea transnistreană, Anenii Noi.** În incinta SV se afla o persoană cu un ecuson necunoscut. După ce OTS a încercat să identifice persoana aceasta a părăsit SV.
- **SV 11/17, Cimișlia, Ciucur Mingir.** În intervalul 10:00 – 10:30, în apropierea SV s-a aflat un grup de 5-7 persoane, care părea a fi coordonat de o persoană. Persoana care gestiona grupul a fost întrebată dacă "merge treaba". De asemenea, de persoana respectivă s-a apropiat și a discutat polițistul.

- **SV 36/8, UTAG, Comrat.** În apropierea SV este parcat un automobil, de care – cu regularitate, se apropie alegătorii după ce au votat. De asemenea, a fost observat cum un observator din partea unui candidat a intrat în acel automobil. Automobilul a transportat dimineața câțiva alegători (automobil Opel, nr. de înmatriculare GEB 301).
- **SV 11/24, Cimișlia, Gura Galbenei.** În raza de 100 metri de la SV, se afla o persoană care întreba alegătorii cu cine au votat. La primirea răspunsului (cu cine au votat), alegătorii îi prezentau și buletinul de identitate cu ștampila aplicată. Același lucru a efectuat și un alegător care a ieșit din SV, a informat despre cine a votat, cu prezentarea buletinului de vot, după care împreună cu persoana menționată au urcat într-o mașină Opel alb-suriu (nr. de înmatriculare nu au fost identificate).
- **SV 06/003, Briceni, Briceni.** La ora 11.00, a fost observat un consilier local din partea unui candidat în proximitatea SV, care nu este funcționar electoral. Acesta împarte, lângă intrarea în SV, măști de protecție alegătorilor.
- **SV 18/002 Florești, Florești.** Între orele 13.15- 13.28 o persoană neautorizată a fost prezentă în SV și a dus un dialog cu toți membrii BESV. La momentul incidentului președintele BESV nu se afla în SV.

Agitație electorală sau PR negru în perimetrul de 100 m și/sau în incinta secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 7 cazuri.

- **SV 1/91 Chișinău, Buiucani.** La 8.35 un alegător a intrat în SV cu o pungă neagră pe care era scris înjurături la adresa unui concurent. Președintele a rugat alegătorul să lase punga afară.
- **SV 1/96 Chișinău, Buiucani.** La ora 8.52 un observator are un ecuson pe care scria despre un concurent. La rugămintea președintelui, ecusonul a fost scos.
- **SV 25/14, Orhei.** Un grup de susținători ai PPȘ aflați în apropierea SV (aproximativ 200 metri), îndeamnă alegătorii să boicoteze alegerile. Aceștia motivează solicitarea prin faptul că dacă participă la vot, nu vor putea să cumpere produsele de la magazinele sociale „Merișor”.
- **V 23/004, Nisporeni, Nisporeni.** Observatorii unui concurent comunică cu alegătorii afară în timp ce SV este aerisită. De asemenea, în preajma SV a fost observată agitație electorală făcută în favoarea unui concurent, de către un alegător.
- **SV 1/116 Chișinău, Centru.** La ora 11.50 un alegător a început să facă agitație în favoarea unui concurent. Președintele BESV i-a făcut observație și alegătorul s-a oprit de făcut agitație, dar a continuat după ce a ieșit din SV.
- **SV 1/115 Chișinău, Centru.** La 12.30 un alegător a strigat în SV la alt alegător să voteze pentru un concurent.
- **SV 1/241 Chișinău, Râșcani.** La 12.25 un alegător a comunicat observatorilor că astăzi a fost sunat de un număr necunoscut și rugat să voteze pentru un concurent.

Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese; alegători decedați; semnături în locul altor persoane) – 2 cazuri.

- **SV 1/246 Chișinău, Buiucani.** La ora 10.59 un alegător a observat că la domiciliul său mai este înregistrată o persoană necunoscută cu viza de reședință și că aceasta a votat și în primul tur. Alegătorul a depus o contestație la CEC.
- **SV 1/117 Chișinău, Centru.** La ora 11.50 un alegător a observat că la adresa sa de domiciliu mai este înregistrată o persoană străină.

Nerespectarea măsurilor de protecție și prevenire COVID -19 – 15 cazuri.

- **SV 18/063, Florești, Temeleuți.** Membrii BESV nu respectă măsurile de protecție împotriva Covid-19 (nu poartă măști de protecție și nu dezinfectează mâinile).
- **SV 10/49, Căușeni, Zaim.** Se admite accesul în SV a câte 7-8 alegători, în timp ce în SV sunt doar 3 cabine de vot.
- **SV 32/21, Ștefan Vodă, Popeasca.** În incinta SV sunt admiși mai mulți alegători decât cabinele de vot.
- **SV 06/033, Briceni, Mihăileni.** La intrarea în SV nu se măsoară temperatura, alegătorii nu utilizează dezinfectanți. Membrii BESV nu atenționează alegătorii despre necesitatea utilizării soluțiilor de dezinfecție.
- **SV 18/064, Florești, Tîrgul-Vertiujeni.** Președintele BESV, precum și alți observatori prezenți în SV nu respectă distanța socială și alte reguli de protecție împotriva Covid-19.

- **SV 01/285, Chișinău, Ciorescu.** Un alegător a dorit să semneze cu pixul propriu, însă membrii BESV i-au interzis acest lucru și l-au obligat să semneze cu pixul din dotarea SV. Președintele BESV a spus că de la CEC a venit indicația ca toate însemnările să fie efectuate cu pix negru.
- **SV 31/025, Șoldănești, Poiana.** La intrarea în SV nu este efectuată termometria, alegătorii nu dezinfectează mâinile, iar membrii BESV nu respectă distanța socială.
- **SV 18/026, Florești, Cunicea.** La ora 11.50, 3 membri BESV se aflau în SV fără măști, mănuși și viziere. Persoana care măsoară termometria de la intrare în SV nu are mănuși, respectiv oferă măștile și alte elemente de protecție cu mâinile neprotejate. Mai târziu președintele BESV a oferit celor 3 membri materiale pentru a asigura măsurile de protecție
- **SV 1/292 Chișinău, Stăuceni.** În incinta SV se aflau 8 alegători, dar în SV sunt doar 4 cabine de vot. Președintele BESV nu a reacționat.
- **SV 1/298 Chișinău, Grătiești.** La ora 11.35 în incinta secției de votare nu se respecta distanța socială.
- **SV 12/027, Criuleni, Măgdăcești Nord.** Membrii BESV nu respectă reguli de protecție sanitare Covid-19.
- **SV 37/20, 37/21, Regiunea transnistreană.** În proximitatea celor două secții de votare sunt cca. 100 de persoane care nu respectă regulile de protecție împotriva Covid-19.
- **SV 1/197 Chișinău, Râșcani.** La ora 12.35 în incinta SV sunt mai mulți alegători decât cabine de vot.
- **SV 1/203 Chișinău, Râșcani.** LA ora 12.40 în incinta SV sunt mai mulți alegători decât cabine de vot.

Fotografierea buletinelor de vot, alte încălcări ale secretului votului (prezentarea buletinului cu votul exprimat, amplasarea defectuoasă a cabinelor de vot ce permit vizualizarea opțiunii alegătorului etc.) – 34 cazuri.

- **SV 1/192 Chișinău, Rîșcani.** La ora 13.36 un alegător a fotografiat buletinul de vot. La rugămintea președintelui, alegătorul a șters fotografia.
- **SV 20/014, Hîncești, Buteni.** Alegătorul a fotografiat buletinul de vot. Președintele BESV a intervenit.
- **SV 1/179 Chișinău, Ciocana.** La ora 8.58 un alegător a fotografiat buletinul de vot. La rugămintea președintelui BESV, poza a fost ștersă.
- **SV 1/100 Chișinău, Buiucani.** La ora 9.05 un alegător a fotografiat buletinul de vot. Președintele BESV nu a reacționat.
- **SV 1/41 Chișinău, Botanica.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Alegătorul a arătat telefonul că nu are poza la buletin și a insultat membri BESV, având un comportament agresiv.
- **SV 1/179 Chișinău, Ciocana.** Un alegător a fotografiat la buletinul de vot. La rugămintea președintelui BESV, poza a fost ștersă.
- **SV 36/9, UTAG, Comrat.** Alegătorul a fotografiat buletinul sau de vot după aplicarea ștampilei. Președintele BESV i-a făcut un observație.
- **SV 09/046, Călărași, Vălcineț.** Un alegător a fotografiat buletinul său de vot. Președintele BESV a atenționat alegătorul că acest lucru nu este permis.
- **SV 34/002 Telenești, Telenești.** Un alegător a pozat buletinul de vot în cabină înainte de a aplica ștampila cu scopul de a trimite poza părinților. Președintele BESV a avertizat referitor la ilegalitatea acțiunilor. Alegătorul a șters fotografia față de observatori.
- **SV 37/9 Regiunea transnistreană, Varnița, Anenii Noi.** Un alegător și-a fotografiat buletinul de vot. Poza a fost ștersă.
- **SV 37/11 Regiunea transnistreană, Varnița, Anenii Noi.** Un alegător și-a fotografiat buletinul de vot. Poza a fost ștersă.
- **SV 34/2, Telenești.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot în cabină, înainte de a aplica ștampila, cu scopul de a trimite poza părinților. Președintele BESV i-a făcut observație, iar alegătorul s-a conformat solicitării de a șterge poza.
- **SV 8/8 Cantemir, Cania.** Un alegător și-a fotografiat buletinul de vot. Poza a fost ștersă.
- **SV 12/38 Cantemir, Zăicana.** Un alegător și-a fotografiat buletinul de vot. Poza nu a fost ștersă deoarece alegătorul a fost de negăsit înafara SV.
- **SV 1/29 Chișinău, Botanica.** La ora 10.10 un alegător ducea o convorbire video cu fiica sa în incinta SV, inclusiv în cabina de vot. Alegătorul a arătat interlocutorului cu cine a votat, iar la observațiile președintelui BESV- nu a reacționat.

- **SV 1/305 Chișinău, Ghidighici.** La ora 10.24 un alegător a pozat buletinul de vot. La rugămintea Președintelui BESV, poza a fost ștearsă din telefon.
- **SV 1/100 Chișinău, Buiucani.** La ora 11.05 în cabina de vot a fost observat blițul telefonului. La observațiile membrilor BESV, alegătorul nu a reacționat și a plecat.
- **SV 1/170 Chișinău, Ciocana.** La ora 11.20 un alegător a fotografiat buletinul de vot. La rugămintea președintelui BESV, poza a fost ștearsă din telefon.
- **SV 1/170 Chișinău, Ciocana.** La ora 11.32 un alegător a fotografiat buletinul de vot. La rugămintea președintelui, poza a fost ștearsă din telefon.
- **SV 23/031 Nisporeni, Seliște.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Un observator i-a solicitat sa elimine fotografia și alegătorul s-a conformat.
- **Regiunea transnistreană, Cocieri.** Un alegător a încercat să facă poze la buletinul de vot, totuși a fost observat de membrii BESV și împiedicat să fotografieze.
- **SV 01/076, Chișinău, Buiucani.** Un alegător a făcut poza buletinului său de vot. După ce membrii BESV i-au făcut observație, alegătorul a cerut să îi fie arătată norma legală. După ce i-au arătat prevederile Codului Electoral, alegătorul s-a liniștit, însă nu a șters poza din telefon.
- **SV 06/004, Briceni, Lipcani.** Un alegător a făcut poza la buletinul de vot. După ce membrii BESV au făcut observație, alegătorul a făcut scandal și a cerut sa-i fie demonstrată norma legală care interzice fotografierea buletinului. După ce i s-a demonstrat acest fapt, alegătorul a comunicat că a făcut poză și în turul I, însă atunci nu i s-a făcut observație.
- **SV 9/39 Călărași; Sopoteni.** La 12.25 un alegător și-a fotografiat buletinul de vot. Membrii BESV au reacționat și i s-a făcut observație însă nu s-a văzut să fi șters poza.
- **SV 15/012, Dubăsari, Pîrîta.** La 12.45 un bărbat a fotografiat buletinul de vot în cabina de vot. Alegătorul a părăsit secția de vot fără a fi obstrucționat de președintele BESV.
- **SV 32/29, Ștefan Vodă, Talmază.** Un alegător a încercat sa fotografieze buletinul său de vot, însă datorită intervenției președintelui BESV nu a reușit.
- **SV 36/8, UTAG, Comrat.** Alegătorul a fotografiat buletinul de vot după aplicarea ștampilei. Președintele BESV i-a solicitat să șteargă poza din telefon.
- **SV 36/7, UTAG, Comrat.** Un alegător a făcut o fotografie a buletinului de vot. În rezultat, președintele BESV i-a interzis să arunce buletinul de vot în urna staționară, solicitându-i să șteargă poza. După ce a fost ștearsă fotografia, alegătorul a aruncat buletinul în urna de vot.
- **SV 1/305 Chișinău, Ghidighici.** La ora 12.27 un alegător a fotografiat buletinul de vot. La rugămintea președintelui BESV poza a fost ștearsă din telefon.
- **SV 1/74 Chișinău, Buiucani.** La ora 10. 58 un alegător a fotografiat buletinul de vot. La rugămintea președintelui BESV poza a fost ștearsă din telefon.
- **SV 1/92 Chișinău, Buiucani.** La ora 12.35 un alegător a fotografiat buletinul de vot. La rugămintea președintelui BESV poza a fost ștearsă din telefon.
- **SV 1/142 Chișinău, Centru.** La ora 12.40 un alegător a fotografiat buletinul de vot. La rugămintea președintelui BESV poza a fost ștearsă din telefon.
- **SV 18/035, Florești, Gura Căinarului.** La ora 13.20 alegătorul a fotografiat buletinul de vot în cabina de vot. Doar după ce a șters fotografia președintele BESV a permis alegătorului să introducă buletinul în urna de vot.
- **SV 25/081 Orhei, Vișcauți.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot, președintele BESV a solicitat ca acesta sa șteargă fotografia, alegătorul s-a conformat si a șters poza, însă ulterior s-a dovedit ca acesta a reușit sa o publice pe rețelele de socializare.

Aspecte problematice ale votării cu urna mobilă – 4 cazuri.

- **SV 16/1 Edineț, Edineț.** Observatorul Promo-LEX a fost identificat 31 cereri de solicitare a urnei mobile scrise la calculator, iar semnătura pare a fi făcută de către aceeași persoană. Din informațiile obținute de observator pe parcursul ultimelor zile acestea ar fi fost aduse de către un agitator al unui concurent.
- **SV 1/197 Chișinău, Râșcani.** Un asistent social a depus 5 cereri pentru urna mobilă. Potrivit președintelui BESV, asistentul nu este pe sectorul dat, însă persoanele sunt cunoscute că au nevoie de urna mobilă.
- **SV 33/3, Taraclia.** La SV s-a prezentat un alegător care manifesta simptome de boli respiratorii (în special temperatura ridicată a corpului). Acesta nu a fost admis în SV pentru a vota. Concomitent însă,

acesta nu a fost informat că poate solicita votarea la locul aflării, prin deplasarea membrilor BESV cu urna mobilă.

- **SV 1/225 Chișinău, Râșcani.** O persoană necunoscută a adus 15 cereri de a vota la domiciliu. Persoana care a adus cererile nu este autorizată. Membri BESV au anulat cererile, fiind întocmit un proces verbal.

Încetarea/suspendarea nejustificată a votării în secția de votare – 2 cazuri.

- **SV 1/92 Chișinău, Buiucani.** La ora 10:50, aproximativ pe 10 min s-a stopat procedura de vot la inițiativa Președintelui BESV pentru dezinfectarea SV. În incinta SV au rămas toți membri BESV. Din cauza opririi procesului de votare, s-a format coadă la intrarea în SV.
- **SV19/026 Glodeni, Hîjdieni.** În intervalul 13.00-13.10 a dispărut conexiunea la internet și a fost oprit procesul de vot. Alegătorii stăteau în rânduri afară. Președintele BESV a spus că nu știe care e problema. O dată cu apariția conexiunii la internet, procesul de votare a fost reluat.

Votarea nejustificată în grup (doi sau mai mulți alegători) – 3 cazuri.

- **SV 1/87 Chișinău, Buiucani.** La ora 8.42 două persoane de vârstă a treia au mers împreună în aceeași cabină de vot. La rugămintea observatorului, alegătorii au respectat solicitarea dar la punerea buletinului de vot în urnă, domnul a luat buletinul doamnei și s-a uitat pentru cine a votat.
- **SV 1/227 Chișinău, Râșcani.** La ora 8.48 un grup de 2 persoane au votat în aceeași cabină de vot. Doar o persoană a aplicat ștampila „votat,” pe ambele buletine de vot, după care au fost puse în urnă.
- **SV 33/028, Taraclia, Valea Perjei.** Au fost observate două cazuri de votare în grup. Alegătorii (rude sau prieteni) nu au dat dovadă de careva necesități speciale. Președintele BESV a făcut de mai multe ori observații, însă persoanele oricum se duceau câte doi la cabine de vot.

Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor legale/ ruperea/ deteriorarea sau absența sigiliilor pe urnele de vot – 9 cazuri.

- **SV 06/030, Briceni, Mărcăuți.** Una dintre urnele de vot staționare nu este sigilată.
- **SV 13/024, Dondușeni, Teleșeuca.** Una dintre urnele de vot staționare a fost sigilată doar cu 3 sigilii. Președintele BESV a spus că locul pentru cel de-al 4 sigiliu este deteriorat. Totuși, după sesizarea observatorului, sigiliu care lipsea a fost aplicat.
- **SV 30/030, Strășeni, Negrești.** Urnele de vot staționare au fost sigilate cu câte 2 sigilii. Președintele BESV a spus că după părerea lui 2 sigilii sunt suficiente.
- **SV 06/026, Briceni, Halahora de Sus.** Urna mobilă nu era sigilată corespunzător. Sigiliu era aplicată în locul pentru plasare buletinelor de vot. Ulterior membri BESV au aplicat un sigiliu suplimentar și pe mâner.
- **SV 1/197 Chișinău, Râșcani.** Urnele de vot staționare au 2 sigilii în loc de 4, din motiv că nu au fost acordate suficiente sigilii.
- **SV 33/2, Taraclia.** Urna de vot este sigilată doar cu 2 sigilii. Motivul invocat de președintele BESV a fost recepționarea sigiliilor insuficiente.
- **SV 30/3, Strășeni.** Urnele de vot staționare au fost sigilate doar cu câte 3 sigilii. Președintele BESV a explicat că nu a avut un număr necesar de sigilii.
- **SV 34/35, Telenești, Ratuș.** Inițial, urnele de vot au fost sigilate cu câte 2 sigilii. La ora 7 însă, președintele BESV a mai aplicat încă câte 2 sigilii pe fiecare urnă.
- **SV 32/22, Ștefan Vodă, Purcari.** Trei urne staționare au fost sigilate cu câte 2 sigilii. Președintele BESV a declarat că atâtea au fost recepționate de la CEC.

Întreruperea procesului de filmare a operațiunilor electorale privind deschiderea secției de votare sau a procedurilor de numărare a buletinelor de vot – 3 cazuri.

- **SV 27/010, Rîșcani, Costești.** Camera de filmat nu a fost oprită după finalizarea procesului de deschidere a secției de votare.
- **SV 27/007, Rîșcani, Costești.** La ora 9.45, camera de filmat nu a fost oprită după finalizarea procesului de deschidere a secției de votare.
- **SV 34/012, Telenești, Căzănești.** Camera de filmat a continuat înregistrarea procesului de votare și după încheierea procedurilor de deschidere a secției de votare din satul Vadul-Leca. După sesizare, membri SV au declarat că au primit astfel de indicații de la superiori.

- **SV 1/340 Republica Franceză, Paris.** Camera video nu a filmat întreg procesul de pregătire a secției de vot.

Deconectări energie electrică – 7 cazuri

- **SV 26/8, Rezina, Stohnaia.** În intervalul de timp 09.45-10.15, a fost deconectată energia electrică și doar un calculator din BESV a funcționat. Alegătorii au votat cu lanterna în cabina de vot.
- **SV 37/38 Regiunea transnistreană, Rezina.** La 9:50 a fost sistată energia electrică (deja 10 min). Procesul nu a fost stopat, în SIAS Alegeri se introduc alegătorii prin rețeaua internet de la telefonie mobilă. Energia nu a fost restabilită la moment.
- **SV 22/006, Leova, Leova.** La SV a fost deconectat energia electrică în perioada 07.25 - 09.35. Ulterior defecțiunea a fost înlăturată. Activitatea operatorilor SIAS nu a fost întreruptă.
- **SV 37/38 Regiunea transnistreană, Rezina.** La 9:50 a fost sistată energia electrică (deja 10 min). Procesul nu a fost stopat, în SIAS Alegeri se introduc alegătorii prin rețeaua internet de la telefonie mobilă. Energia nu a fost restabilită la moment.
- **SV 37/38 Regiunea transnistreană, Rezina.** Timp de 40 min energia electrică a fost sistată. Procesul de votare nu a fost întrerupt, se lucra de la laptop.
- **SV 15/002 Dubăsari, Cocieri.** Între orele 12.50 - 12.55 de 2 ori s-a deconectat lumina (la fel și la SV din apropiere), procesul de votare nu a fost suspendat. S-a creat probleme cu sistemul SIAS alegeri care nu funcționa, operatorii scriau alegătorii în listă pe suport de hârtie.
- **SV 26/8, Rezina, Stohnaia.** În intervalul 11.15-11.30, a fost deconectată pentru a doua oară deja energia electrică în cadrul SV.

Prezența materialelor de publicitate, afișaje, panouri electorale din raza secției de votare (100 metri de la localul secției) – 2 cazuri.

- **SV 06/002, Briceni, Briceni.** În raza de 100 m de la SV se află un grup de persoane din partea unui concurent (inclusiv un consilier) care discută cu alegătorii și le oferă măști de protecție.
- **SV 18/39, Florești, Izvoare.** În raza de 100 metri de la SV au fost observate pliante ale unui concurent din primul tur. Ulterior, unul din membrii BESV au înlăturat materialele respective.

Altele – 10 cazuri

- **SV 14/2 Drochia, Drochia.** Unui alegător cu deficiențe de vedere nu i s-a permis exercitarea dreptului la vot în prezența tatălui sau a fratelui. Președintele BESV insista ca conform regulamentului alegătorul să voteze în prezența unei persoane străine. A fost chemată poliția. Persoana a votat doar după un apel la CEC când i-a fost permis să voteze cu cineva din membrii familiei.
- **SV 1/152 Chișinău, Ciocana.** La ora 10.30, la ieșirea din SV două persoane îmbrăcate în alb cu inscripția „SPERO„ fac exitpoll. Președintele BESV a solicitat intervenția poliției nefiind la curent cu activitatea acestora.
- **Regiunea Transnistreană, Florești, s. Sănătăuca.** Pe traseul din partea văzii - pe asfalt, pe stația de așteptare a autobuzelor, dar și în proximitatea SV 37/34 (cca. 100-150 m) este afișat următorul mesaj în limba rusă: „Додон вор и врун. Голосуйте за деньги но с голосовой. С уважением Ренато Усатый.“
- **SV 1/196 Chișinău, Râșcani.** Un alegător a învinuit Președintele BESV că ar fi influențat votul unei bătrâne, și s-a iscat o ceartă între alegător și Președintele BESV. Conflictul a durat aproximativ 5 min, apoi alegătorul a plecat.
- **SV 18/002 Florești, Florești.** Un membru al BESV era îmbrăcat în haine de culoare roșie. Observatorul din partea unui concurent, a făcut observație către președintele BESV, cu referire la asocierea culorii cu a unui candidat. Astfel când alegătorii întrebau la care listă electorală să semneze, membrii BESV îndemneau "La doamna în roșu". Președintele BESV spune că nu poate impune membru să își schimbe hainele, într-un final, membrul BESV și-a scos haina roșie.
- **SV 1/266 Chișinău, Vadul lui Vodă.** La ora 10.10 un alegător în stare de ebrietate s-a certat cu membri BESV, fiindcă nu dorea să i se aplice ștampila „Alegeri 15 noiembrie „. Președintele BESV l-a rugat să părăsească SV și să revină mai târziu.
- **SV 1/101 Chișinău, Buiucani.** Membrul BESV care face termometria răspunde arogant alegătorilor și se ceartă. Președintele BESV i-a făcut observație membrului respectiv.

- **SV 11/45, Cimișlia, Troițcoe.** Un reprezentat cu drept de vot consultativ, precum și persoana care efectua termometria alegătorilor, notau numele alegătorilor în caiete. Președintele BESV a menționat că aceștia fac înscrisurile menționate pentru ei personal.
- **SV 1/195 Chișinău. Râșcani.** Un membru BESV a observat că în cabina de vot a fost lăsat un buletin de vot. Membrul BESV a pus buletinul de vot în urna de vot.
- **SV 1/31 Chișinău, Botanica.** La 12.12 un alegător a vrut să iasă cu buletinul de vot din incinta SV. Aceasta a fost observat de observatori și alegătorul a aruncat buletinul de vot în urna de vot. A fost solicitată intervenția poliției.

Comunicatul este elaborat în cadrul Misiunii de observare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 (15) noiembrie 2020 desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, al Departamentului Buna Guvernare al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Monitorizarea alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020”, precum și al Consiliului Europei prin proiectul „Suport pentru observarea civică a alegerilor prezidențiale din 2020 în secțiile de votare create în străinătate”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul justiție și drepturile omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”.

Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale.

În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română..

Pentru mai multe informații, contactați: Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX GSM: 069 26 96 84; E-mail: inga.stegarescu@promolex.md